SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1126

av Anna af Sillén och Adam Reuterskiöld (båda M)

Stopp för tvångsanslutning av välfungerande avlopp

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ändra lagstiftningen gällande tvångsanslutning av enskilda avlopp i enlighet med vad som anförs i motionen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det är helt rätt att Sverige som land har höga ambitioner för att stärka miljön och motverka negativa klimatförändringar. Det är dock helt orimligt att vi har en lagstiftning som ställer högre miljökrav på enskilda medborgare och företag än på staten och det offentliga. Så är idag fallet gällande enskilda avlopp och det behöver åtgärdas med en lagstiftning som inte tvångsansluter väl fungerande enskilda avlopp till kommunala system, som redan är hårt belastade och i vissa fall inte lever upp till samma miljökrav.

Frågan har behandlats av riksdagen tidigare med resultatet att dåvarande regeringen i april 2021 tillkännagavs av riksdagen att den skyndsamt borde vidta de åtgärder som krävs för att en fastighetsägare som har ett enskilt avlopp som uppfyller gällande miljö- och hälsokrav inte ska kunna tvingas att ansluta sig till det kommunala va-nätet. Så har ännu ej skett och det betyder att enligt gällande lagstiftning kan kommuner fortfarande tvångsansluta enskilda fastighetsägare till kommunalt vatten och avlopp om inte den

enskildes system är bättre än det som kommunen kan erbjuda. Det är också fastighetsägaren som behöver betala kostanden för en tvångsanslutning. Ofta handlar det om orimliga summor i förhållande till miljönyttan, som naturligtvis blir obefintlig med en lagstiftning som kräver lagning av något som inte är trasigt.

Målsättningen att ha avlopp av hög kvalitet är viktig och självklar. Men de miljökrav som ställs ska inte vara högre för den enskilde än för det offentliga. Det finns heller ingen självklar nytta med att ansluta alla till samma system, det skapar tvärtom stor sårbarhet i händelse av kris. Att fastighetsägare själva tar ansvar såväl för kloka miljölösningar som för att hantera sin va-situation är eftersträvansvärt och inget som ska motarbetas och bestraffas. Svenska kommuner står också inför en stor kostnad gällande underhållsarbete på sina vatten- och avloppssystem. I det läget bör fokus och resurser få läggas på just underhåll och inte på att öka belastningen i de kommunala systemen.

Med anledning av detta bör lagstiftningen ses över med målsättningen att det ska räcka med att fastighetsägaren har ett likvärdigt system som det kommunen erbjuder för att fastighetsägaren inte ska behöva anslutas.

Anna af Sillén (M) *Adam Reuterskiöld (M)*